

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN

The Swedish Canada News

ARG. (YEAR) 30.

LÖSNUMMER 10 CENTS.

WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 22 JUNI, 1922.

LÖSNUMMER 10 CENTS.

Nr. 25

Planen om vete-nämnd i Canada godkänd

Västerås farmare klaga över att obrukbart farmmaskineri sändes dem. Återgång till patronat-systemet motarbetas av Cerear. Järnvägarna synas skola vinna Crow's Nest striden.

Det går livligt till i Manitoba-politiken

Västerås kommer nu med all sannolikhet att få en vete-nämnd för marknadsförandet av denna såsöns skörd. Det enda villkoret därför är att två eller flera av västerås provinser supplera den förestående federala lagstiftningen med provinsella förordningar. Innan vete-nämnden startar. Underhuset godkände den 14 ds. den agrikulturella kommitténs rapport (som i sig innefattar Johnsons från Moose Jaw resolution), vilken föreslår en federal lag för att skapa en vete-nämnd med lika stor maktbefogenhet som nämnden av 1919 som det är möjligt för parlamentet i framtid att giva densamma. Sägda lag skall träda i kraft, då två eller flera av provinserna antagit nödvändiga supplementära förordningar.

Tre av de politiska ledarna uppträdde under debatten. Arthur Meighen motsatte sig naturligtvis förslaget, alltså den möjligheten att hjälpa farmarna att vara till men för vetepekulanterna.

Mr. T. A. Cerear förklarade, att kommittén gjort en samvetsgrann undersökning samt att uppskov i ett framlägg rapporten ej kunnat undvikas. Han trodde att regeringen kunde räkna på ganska kort varsel för att utreda förslaget om detta års skörd. Han medgav att det var omöjligt för administrationen att skapa en nämnd med samma maktbefogenhet som den gamla, ty de verkliga vägsägarerna lågo i provinsernas händer. Den frivilliga plan, som föreslagits av Meighen, var utöfbar. Han ansåg att det bästa, som underhuset kunde göra, var att adoptera kommitténs rapport.

Regeringen utlät sig ej i frågan. Premiärminister King förklarade emellertid att administrationen i sina handlingar skulle låta leda sig av underhusets attityd.

Antagelsen komma legislativerna i Alberta och Saskatchewan att sammanhålla för att skapa sådana lagstiftningar, som är nödvändiga. Vad Manitoba beträffar, ämnar nog ej regeringen på grund av de ständande valen sammanhålla någon extra session av legislaturen.

Som en konsekvens av att underhuset antog denna rapport, rekommenderande etablerandet av en vete-nämnd, gav handelsministern den 15 ds. notis om en resolution för att gälla till följd av kommitténs rekommendation. Enligt resolutionen befullmäktigas guvernör-in-council att tillsätta en vete-nämnd av ej mer än 19 medlemmar samt att utse ordförande och vice ordförande.

Nämnden kommer att ha befogenhet att i hela Canada "mottaga och leverera vete för marknadsförande, att sälja, magasinera, transportera och marknadsföra vete".

Då staten för handelsdepartementet den 14 ds. framställde, protesterade T. A. Cerear emot de beskillningar och insinuationer, vilka gjorts emot United Grain Growers och andra spannmålsbolag i väster om hänsyn till hanterandet av spannmål.

Den vita terrorn i Ungern--ett inferno

Som ett helvete skildras det nuvarande Ungern under den vita terrorn i Horthys ledning i en artikel i Sv. Morgenbladet, en tidning, vars kändis sinnelet kan låta den misstänkta för någon understucken "bolsejvis", när den klarlägger sanningen om förhållandena i Ungern efter den kommunistiska regimens störtande. Morgenbladet skriver bl. a., stödd på vederbörliga uppgifter i utländska blad:

"Knappast en dag förgår, meddelar en engelsk tidning, utan att ett eller flera människoliv flåsar upp ur Donau. Kropparna bära alltid märken, som visa, att offret dödade genom skjutning eller på annat sätt. Självmord är utslutet, ty likens händer äro oftast fast bundna tillsammans på ryggen med tjocka reor, eller också så ha mordarna bundit tunga stenar vid offrets händer.

Varken polisen eller gendarmeriet bär någon skuld till de oblygslika som föregått i Budapest liksom överallt i landet. Skulden vilar helt och hållet på militären, speciellt en del officerare i den ungerska armén. De ha bildat de mörkliga -- officiellt kallad De vande magyarerna -- vilken räknar icke mindre än en och en halv miljon medlemmar, spridda över hela landet. Mordarna begåva sig vanligen nattid till det

EN ALLVARSAM STRID FÖRESTÅR I FÖRENTA STATERNA

En tredje nedsättning i järnvägsarbetarnas arbetslöner kungjord. Svaret: En notis om strejk, ifall lönenedsättningen blir av. Arbetsrefederationen håller konvention.

Epokgörande industriell konflikt förutspås ock i Canada

Förenta Staternas Railroad Labor Board kungjorde i fredags sin tredje nedsättning av löner för sin personal. Denna gång beräknas att minskningen utgör på arbetarnas beaktad med \$27,000,000 årligen, vilket berör 325,000 järnvägsarbetare, omfattande kontorsbiträden, signalmän och stationära eldare, vilka få sina löner reducerade med från 2 till 6 cents per timme. Ordern är ämnad träda i kraft den 1 juli. Tvenne lönenedsättningar ha varit bekant äro rum förut. Den första berörde 400,000 maintenance of way employees, på vilken järnvägarna inbesparade \$50,000,000. Den andra gällde ytterligare 400,000 medlemmar av union crafts union samt beräknas inbespara \$60,000,000. Alla dessa tre nedsättningar skola träda i kraft den 1 juli. Allt som allt ha järnvägarna lagt planer att förändra över 1,200,000 järnvägsarbetare cirka \$137,000,000 (säger 137 miljoner dollars) om året.

I sitt beslut säger nämnden, att järnvägsarbetarnas beräkning, att en summa av \$2,636.97 behöves för underhåll av en familj på standardnivå är ekonomiskt omöjligt.

Nämndens beslut utkvalj ej en protest undertecknad av nämndens arbetsledare Arthur O. Wharton och Albert Phillips. Den tredje arbetsledaren befinner sig i östern på en undersökningsturné för nämnden.

Svaret på denna utmaning från järnvägarna såsom kom inom två dagar eller den 15 ds. Cheferna för de 10 järnvägsföreningarna sände då en notis till dessa järnvägsnämnd samt uppställde densamma, om deras avsikt att förklara strejk, om de auktoriserats att så göra av de 1,225,000 arbetarna, vilkas avlojningar enligt nämndens beslut skola så betydligt nedsättas den 1 juli.

I sitt brev till nämnden säga järnvägsarbetarna bland annat: "Då ett dyrt missbruk av rättvisan äro rum för den största industriella striden, som Canada någonsin bevitnat, förutspås denna vecka av Harry Kemper, affärsagent för järnvägsarbetarna. Detta under förutsättning att den lönereduktion, om vilken Railroad Association of Canada notifierat Division No. 4, Railway Employees Dept., American Federation of Labor, blir tillämpad.

Detta kommer att skapa en situation liknande den, som nu existerar i Förenta Staterna, förklarade han. The Railway Association of Canada har förmått gilla verkstadsarbetarna i Dominion en 30 dagars notis om dess önskan att reducera lönerna. Den föreslagna reduktionen är på samma bas som den, som bestäms av Förenta Staternas Railroad Labor Board och på vilken 1,250,000 verkstadsarbetare nu taga en strejkrörelse.

Frågan om att kalla ett möte av järnvägsarbetarnas representanter är nu under övervägande inom den

Cubas ekonomiska ställning är hotad

Administrationn i Cuba har under senaste tiden varit skakad, att amerikanska regeringen ansett sig förbunden att gripa in i Cubas affärer. Om en formell intervention är det icke ännu fråga, men i själva verket har redan en intervention skett, fastän ännu blott i rådgivande form. President Harding har som sin representant sändt general Crowder för att göra iakttagelser och med anledning därav avgiva förslag till förändringar för att förekomma en formell intervention och rädda republiken från ekonomisk undergång.

Några officiella underrettelser föreligga icke, men privata meddelanden till innehåller, att general Crowder under de senaste dagarna avlämnat till presidenten dr Zayas 12 noter, avseende förbättringar av den ekonomiska och politiska situationen. Av dessa sägas 8 avse kabinetts organisation, de övriga antagande om en budgetlag samt andra lagar för avhjälpande av de rådande svårigheterna.

President Zayas har icke intagit någon bestämd hållning gentemot de gjorda rekommendationerna. Om detta icke sker, väntas kongressen komma att vidtaga åtgärder för att genomdriva dessa rekommendationer för att förebygga formell intervention. Enligt uppgifter från Cuba är en plan för behandling angående "impeachment", såvida icke dr Zayas vidtager åtgärder för att utföra rekommendationerna. Bestämda meddelanden föreligga icke angående ställningen i Cuba, men av allt att döma är den för tillfället ganska kritisk.

En ansträngning har med särskilda betoningar för dem, som brakte bevis mot de häktade folkkommissarierna för terroristiska handlingar, lyckades man ej uppbära tilläta offer för den s. k. röda terrorn till fler än 125 personer, vilka dock lagligen dömdes på grund av grova förbrytelser mot den revolutionära ordningen. Om man undantår några enstaka våldsdåd, vilkas förövare ställdes inför rätta, förekom under den kommunistiska regimens intet som helst planlöst mordande, sådant som nu utmärker Horthys regering och sker i massa. De vita skurkstrecken skola man förgevärs söka ge något försök till skimmer genom en tendentios och lögnaktig utmåling av "den röda terrorn".

Den i och för bekämpande av Förenta Staternas senator La Follette och de på hans välfärd upptagna kandidaterna från Wisconsin organiserade Citizens Republican State Conference i Milwaukee har meddelat, att den kommer att bedriva sin kampanj som en strid mot kommunismen. Ordföranden Otto Bossard från La Crosse påstod i sin kungörelse om konferensens huvudsakliga mål, att senator La Follette och hans parti förenat sig med socialistpartiet, som behärskas av dess förra representant kongressman Victor Berger och nonpartisan-ligan, samt att de bana väg för en kommunistisk stat. 900 delegater vor tillstädes, representerande varje county i staten.

La Follette bekämpas hårt

En likare Wolmar i Trowbridge, som utskrivit ej mindre än 27,300 recept för spritstova, har friskränt. Hans fusta kunde under fiskare, vilka han förklarade vara i behov av sprit på grund av sitt yrke.

Floyd Hyde i Akron, Ohio stod t. v. anklagad inför domstol för att ha sprutvat vatten på sin hustru och hennes "vän". Domaren förklarade att de blott fått vad de förtjänat och friskände Hyde.

Tre banditer i Flint, Mich. stulo t. v. en automobil tillhörig Mrs. Ruth Kaufman, som dock uppkäörde dem, då de just kört iväg. Hon sprang efter dem, hoppade in i auton samt slog med banditerna, tills polis hann anlända och lägga beslag på dem.

De små nationerna morska upp sig i Haag

Irlandska konstitutionsförslaget placerar landet å samma basis som Canada. Finland har förkastat Warschau-fördraget emot Ryssland. Hugo Stinnes framlägger sex nya punkter.

Vansinniga av svält i hungerdistrikten

Konferensen i Haag öppnades den 15 ds. av holländska utrikesministern i närvaro av sextio delegater representerande omkring trettio länder, nämligen Albanien, Australien, Belgien, Canada, Danmark, Finland, Frankrike, Grekland, Italien, Japan, Lettland, Litauen, Nederländerna, Norge, Nya Zeeland, Polen, Portugal, Rumänien, Jugoslavien, Spanien, Sverige, Schweiz, Tjeckoslovakien, Ungarn och Österrike.

Genom påtryckning av de mindre europeiska länderna, vilka ligga nära Ryssland och vilka ha vitala politiska och komersiella intressen i Ryssland, tvingades i fredags Haagkonferensen att bilda sub-kommissioner med 13 istället för 11 medlemmar som de allierade ledarna planerat. Detta tolkas av alla delegater som ett beslut från deras sida att ej bliva utestängda från viktiga diskussioner av de stora makterna samt som ett bevis för deras intresse i ryska statens framtid.

I verkligheten ha alla de 29 länderna, nu representerade i Haag, uttryckt sin avsikt att förena sig med den ryska sub-kommissionen. Frankrike kommer att deltaga med de ryska delegaterna i konferensen i Haag, som börjar den 26 juni, enligt vad som officiellt kungjordes den 19 ds.

Under rubrikerna "Den strandade Genuakonferensen", "Storbritanniens säkerhet betingas av dess isolering", skriver Daily Express i London: Den enda politisk Storbritannien med trygghet kan och bör följa är att avhålla sig från all inblandning utåt. Genuakonferensen ändades med franska. Frankrike har aldrig förmått sitt svaghet gent emot Tysklands och Rysslands regeringar. Men, å andra sidan ha bolsjevikerna med sitt hälsfärriga tillbakavärande av den britiska premiärministerns meddelade överträffat motståndaren. Vad står att göra, då de stora europeiska nationerna avböja oömseligt finansreglering och rusta sig till kraftmätningar, medan England manar till fred och uppgörelse.

Storbritannien kan ej tvinga Europa till fred. Men om Europa, mot folkets intet inom det britiska rikets önskinningar och förhoppningar, bestämmer sig för att bilda kombinationer, som leda till krig, så kan Storbritannien endast stå på sidan om handelsensström. Storbritannien ställs nu i val mellan kombinationen Tyskland-Ryssland å ena sidan, och Frankrike-Belgien-Polen å den andra.

Utkastet till den nya irlandska konstitutionen, som publicerades den 15 ds. just före de irlandska valen, vilkor, såsom dokumentet själv framhåller, laglig giltighet till det anglo-irlandska fördraget samt framhåller tydligen att varje bestämmelse i konstitutionen eller amendment därtill, som ej något avseende är emot fördraget, skall annulleras. Konstitutionen placeras generellt taget förhållanden mellan Irland och Kejsardömet på samma bas som Canada och de övriga Dominioner. Det garanterar kvinnorätt, proportionell representation, referendum och initiativ. Varje medlem av parlamentet måste svära trohet mot kungen. Den fristående och friheten från aktivt deltagande i krig utan parlamentets medgivande utom i fall av aktuell invasion samt ger den irlandska överdomstolen högsta makt -- dock så att varje medborgare har rätt att från överdomstolen väja till king-in-council.

Det parti inom fristaten, som är för fördraget, har vunnit stora segrar vid valurnorna i valen i södra Irland, enligt vad som meddelas den 19 ds. Cork, republikanerna starka i fästet, har vunnit av Michael Collins kandidater. Deras nederlag väntas framtida ett manifest från Eamonn de Valera beträffande konstitutionen. Den republikanska chefen har tagit nederlaget illa vid sig samt anklagar

Dragspelet fyller även 100 år i år. Det var en viss Christian Friedrich Ludwig Buschmann, som år 1822 i Berlin uppfann och konstruerade den första "hand-aeloninen", som han kallade dragspelet. Även det har genomgått åtskilliga förbättringar och flera gånger bytt namn.

Skiptonapparaten firar i år sin femtiönde födelsedag. Uppfinnaren heter L. Marey från Filadelfia. Samma år uppfann läkaren Karl Ehrlich den moderna, kemiska rena förbandsbullen, varigenom den fört använda charpin i ett slag försvann.

Räknemaskinen är äldre än alla dessa uppfinningar. Den har existerat i ej mindre än 270 år. Det var år 1652, som Pascal konstruerade den första apparat, med vars hjälp man mekaniskt kunde addera och subtrahera. Den antika maskinen finnes ännu i ett Parisermuseum.

Lönen för officerare i Frankrike har nedsatts med en tredjedel.

(Forts. å sid. 4.)

De för livet så nödvändiga vitaminerna

De tre besläktade ämnena, som kallas vitaminer, äro absolut väsentliga för livet och lika obeständiga som livet. De "dödas" så lätt, att det är svårt bevå dem i någon form, varnär de preparat "gjorda av amnen, rika på vitaminer" äro humbug. Färska födoämnen ha dem i långt högre grad än något preparat. "Vitamin C" hindrar skörbjugg. Smör är en värdefull källa till "vitamin A", men fisklevertran innehåller 240 gånger så mycket härv. Ett riktigt förråd av vitaminer finnes i alla färska grönsaker och avsvart därav finns i mjölk och kött från djur, som fodras med färskt foder. Den fullvuxne, som för vanligt omväxlande diet, är därför säker på att få tillräckligt med vitaminer. Olyckligtvis förstöras alla vitaminer lätt vid upphettning i öppet kött någon längre tid. Av vitamin C förstöres föga, om tomater upphettas 15 minuter till kokpunkten, men 45 minuter förstöras om upphettningen varar en timme. En lämplig proportion av alla tre vitaminerna i färska grönsaker överlever ordinarie kokning, men långsam kokning (kalops, stew) förstör nästan all vitamin C, och sannolikt det mesta av A och B. Vitaminerna i mjölk äro mycket obeständiga, pasteurisering förstör nästan all vitamin C och en betydlig del av vitamin A. Vitamin A håller sig lång-

Ett nytt, moderat parti har bildats i Indien under namn "Det nationella partiet".